

LA IL·LUSTRACIÓ

Preu:
UNA
pesseta.

LLEVANTINA

REVISTA ARTISTICH-LITERARIA

DE

CATALUNYA VALENCIA, BALEARS Y ROSSELLÓ

Any I

Barcelona, 16 de Novembre de 1900

Núm. 2

SUMARI

GRABATS: Un pescador novell, per D. Baixeras. — Obsequi al «Orfeo Catalá». — El President del Transvaal á bordo del vaixell alemany «Genderland» navegant ab rumbo á Europa. — Don Pau Font de Rubinat, ex alcalde de Reus. — Decorativa, per A. R. — Recort de la Exposició de París. — Actualitats. — Francisco Laporta y Mercader. — Arribada de la Associació «Catalunya», de Lleyda, á Torres de Segre. — Decorativa, per A. U. — Palma de Mallorca: Iglesia de Sant Francesch, Claustres de la Iglesia de Sant Francesch y La Llotja. — Cartell de carrer. — Don Salvador Seguí, Campeó de Catalunya. — Cuento, per Anriban. — Caricaturas.

TEXT: Crónica de Catalunya, per Ferrán Agulló. — Umbra (poesia), per J. Ruyra. — Estiuenca (poesia), per Joan Espiau Bellveser. — Curiositat històrica, per August Clavero. — Nostres grabats. — El sentiment de Patria, per Joan Maragall. — Veritats com un temple, per Albert Llanas. — Revista balear, per Jaume Pomar y Fuster. — Sport, per J. Elías Juncosa. — Bibliografia. — Cuentos de per tot arreu, per R. M. — Publicacions rebudes. — Curiositats y pasatems. — Anuncis.

MUSICA: Sardana, per Francisco Laporta.

Ciclisme. — *Sos efectes* — Divisió — *Campeonats*. — *El Campió de Catalunya.*

Un dels exercicis més agradables, sans y útils, dels que tendeixen al desenrotlló físich, intelectual y moral, es el ciclisme; entenent per aquest l'art de muntar en bicicleta y tot quant ab ell se refereix, exercici qu'avuy día té un desenrotlló extraordinari, no sols en nostre país, sinó en tot el món conegut, ja sia com a distracció, ó formant part d'un exercit, administració de correus, policia, etc., etc.

Es extraordinariament ventatjós com a exercici físich, perquè ab ell entran en funció tots els muscles, fortificantlos; desenrotlla la capacitat pulmonar; son moviment simétrich, rítmich, automàtich, afavoreix el desenrotlló físich en general y aclareix la inteligencia, donchs un ciclista, al pedalejar per una carretera, té qu'estar sempre atent a la marxa regular de la màquina, evitar topaments y encontres, ademés de delectarse admirant el paisatge, respirant a plens pulmons l'ayre fresch ab el sol calent, y tantes altres ventatjes de que disfruta'l ciclista que apartan del pensament les idees tristes, predisposan al bon humor, descansen la imaginació y... obran la gana (rasgo característich).

Com a medi de locomoció te extraordinaries ventatjes, donchs permet al habitant de les grans ciutats viure en llocs sans y apartats del centre, al meteix temps que més baratos, representant un gran estalvi de temps pera'ls negocis que tinga que tractar en llocs diferents, y una velocitat considerable, donchs ab el meteix esforç qu'anant a peu, pot triplicar la velocitat, a part de que, fora del gasto de compra, no'n té cap altre, puig es cavall que no menja.

Es un dels sports més senzills y que pot graduarse a la mida de les nostres forces, però precisament per axó, si té considerables ventatjes, se presta també moltíssim al mal ús, ocasionant mals que constituïxen la base dels seus detractors, quins mals no son del ciclisme en sí, sinó exclusivament de la seva mala aplicació.

Per ésser un medi de locomoció extraordinariament ràpid dona lloch, per axó meteix, a les proves de resistencia ó agilitat que'n dihem carreres, que constituïxen, junt ab les excursions, les dues divisions que hi há dintre d'ell. De la primera, ó sia de les carreres, en diuen *sport*; a la part excursionista s'hi aplica'l nom de *turisme*.

El ciclisme, com a *sport*, es potser el menos recomanable a la generalitat, donchs fora d'una organització y cuydados especials, ocasiona sensibles perjudicis en nostre cos, sense voler dir per axó que'l que l'exerciti subjectantse a les regles establertes, dexi d'obtenirne algunes ventatjes, però precisament per son aspecte enlluernador qu'atràu d'una manera especial, no dexarem d'insistir en els mals qu'ocasiona y que fan que compti ab un nombre li-

mitat de practicants, degut potser també a la part d'espectacle qu'en sí meteix porta aquesta fase del ciclisme.

El que resulta superior als altres corredors en unes carreres anomenades per axó *Campeonats*, té dret al títol de *Campió*, qu'es el premi del seu esforç que sobresurt dels altres.

Avuy il·lustrém aquestes ratlles ab el retrato de don Salvador Seguí, Campió de Catalunya, en la carrera feta ab aquest objecte al Parch d'aquesta ciutat, el día 23 de setembre passat, en que feu el trajecte de 100 kilòmetres en 3 hores, 5 minuts y 10 segons, temps considerablement curt, en nostre país, sobretot, si's té en compte que's tracta d'un aficionat que fa un any comensava a muntar en bicicleta, essent aquesta la primera carrera que feu.

Donades algunes idees sobre el *sport* ciclista, un altre día parlarem del *turisme*.

J. ELIAS JUNCOSA

DON SALVADOR SEGUÍ, CAMPEÓ DE CATALUNYA.

BIBLIOGRAFIA

(En aquesta secció's donarà compte de tots els llibres que'ns envihin autors ó editors.)

RONDALLES DEL POBLE, per Francesch Badenes Dalmau, Mestre en Gay Saber, y ab un prólech de don Arthur Masriera. — Barcelona. — Imprempta Badia, Doctor Dou, 14. — 1900.

L'elegant llibret que'l simpàtich Mestre en Gay Saber valenciá senyor Badenes acaba d'oferir al públich, es un xamoset ramell de flors bosquetanes que embauman ab ses flayres el camp de la literatura patris, y que sens dubte llegiran y rellegiran ab gust els veritables aymadors de les lletres.

Recullidetes en unes 125 planes nos presenta el poeta una serie de rondalles, quentos y tradicions assadollades de l'aspror del terror, d'aquell terror valenciá tan fecond y rich y que tant estiman els seus bons fills.

Avuy a Moixent, demá a Alcoy; més tart a Xátiva ó a Montesa, l'amich Badenes, enamorat de tot lo que marca quelcóm de la seva terreta, de tot quant pot contribuir a ferla conéixer en lo més pregón de son modo d'ésser, no solsament als forasters, si que també als seus propis compatricis, oblidats molta d'ells, si's vol, inconscientment, del valer de la sua regió, ha recullit pacientment y ab ver conexement de la importancia del seu treball,

aquests fragments de la vida del seu poble y al poble's torna a donar com dihentli:—Llix y desperta

LA LUZ, EL SONIDO Y LA MÚSICA, per Enrich Sánchez Torres (Antonio). — Barcelona. — Tipografía «La Económica», carrer de Sant Geroni, núm. 23. — 1900.

L'autor d'aquest curiós é interessant estudi ens ha honrat ab un exemplar del seu llibre, que constituïx un tomo de 256 nutrides planes que revelan per part del seu autor uns conexements no vulgars de la materia que tracta y un veritable amor a tot lo que enlayra l'esperit y dignifica al home. Rebi la nostra més coral enhorabona.

CUENTOS DE PER TOT ARREU

I

EL DEU VERDADER

Una vegada era un vell idòlatra que tenia per regatxo a un pobre nen de familia cristiana.

El vell, entercat ab la seua, no volia passar en que «no més hi hagués un sol Deu verdader», com deya'l nen; y axó promovia molt sovint serios altercats entre'ls dos.

Un día'l nen, com si fos inspirat, li digué:—«Vos esteu en un gran error, nostramo; no hi há més Deu que'l Deu verdader, el criador del Cel y de la Terra; el qui fa lluhir el sol y caure la pluja; el qui pinta les flors y fa granar els fruyts del camp; el qui coneix tots els nostres pensaments y entén les nostres pregaries...

Aquest Deu viu y etern es el qui'ns pot castigar ó bé recompensar, el qui pot dexarnos perdre ó bé salvarnos.

Aquests ídols que vos adoreu y jo veig a casa vostra, no son més que ninots fabricats de fanch, que no tenen facultat de veure ni d'entendre, y que, donchs, no poden fer ni bé ni mal als que'ls adoran...

El vell, ab aquest improvisat discurs que li enfilá'l nen, se posá tot malhumorat y pensatiu.

Un día, aprofitant la ocasió de que'l vell idòlatra havia anat a donar un vol pel camp, veusaquí que'l nen agafá un bastó y jllist y flast!... ab un dir Jesús trencá a troços y a bocins tots els ídols ó ninots de la casa; no més va respectar al més gros, a n'el que posá entre ses mans aquell meteix bastó qu'havia servit pera esmicolar als altres.

Quan el vell, a entrada de fosch, torná a casa y vegé aquella trencadiga, s'va posar furios com un llop.

—«¿Quí ha estat el murri que m'ha fet aquesta trencadiga?»

Y'l nen li respongué:—«Es a dir que vos no creyèu al vostre gran ídol prou capaç y fort pera troçar als altres seus petits companys?»

—«No,—cridá l'home,—perque may de la vida li he vist remoure les mans; has sigut tú, gran murriás, qui m'ha fet semblant malifeta: jo t'ho juro que me l'has de pagar ab el meteix bastó...»

Mes el nen ab un to dolç y reposat li digué:—«Oh nostramo, sossegueuse, sossegueuse: si vos no creyèu al vostre gran ídol capaç de fer lo que paga fer jo, ¿cóm voléu que aquest ninot sia el Deu tot poderós qu'ha criat el Cel y la Terra?...»

El vell quedá mut y reflexiu per una estona; des-

LA ILUSTRACIÓ LEVANTINA

ANY I.

BARCELONA, 16 DE NOVEMBRE DE 1900.

NÚM. 2.

UN PESCADOR NOVELL, PER D. BAIXERAS.

LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA

encoratjada per la jermanívola y entussiasista acullida que'l públich ha donat á la seua reparació, y encara que contraria de tráurer més al sol que á l'ombra, com vulgarment sol dirse, no pot menos que fer constar en aquesta ocasió lo molt que li plauhen y agraeix aquelles demostracions y l'entussiasme que li comunican pera dur á terme la realisació dels compromisos contrets ab els seus favorexedors, y particularment, pera que sigui digne del favor que'l públich li ha dispensat el regalo que té promés als seus subscriptors pera el corrent semestre.

CRONICA DE CATALUNYA

LA festa de Totsants, la festa de familia, s'ha passat aquest any entre alarmes, y en moltes cases entre tristeses y neguits. La guerra civil per molts oblidada y per molts no coneguda sortosament, no l'enterraren pas els pactes entre carlins y alfonsins: novament ha tret brotada, trobant el terror assahonat y á propòsit, gracies á les malifetes de una política y una admi-

Bé es veritat que totes les nacions están constituïdes políticament, y ningú hi somnia en guerres civils ni alçaments fora d'Espanya.

No hem de consignar aquí més que la impressió de la revol'ta: els fets, desde l'atach atrevit al quartel de la guardia civil de Badalona, fins á la desmembració de les partides que s'axecaren pels llochs montanyans; les presons, registres y sorpreses, tot ho conexen prou béls llegidors per lo que'ls diaris noticiers n'han dit ab permís de la censura militar.

Y nostra impressió ja queda donada, que més no'ns dexan dir les circumstancies.

OBSEQUI AL «ORFEO CATALA».

No soch aficionat á visitar cementiris de ciutat: tot lo que'm plauhen la pau y dolça calma dels de la vila, á redós de l'esglesia, ab sos xiprers alterosos de mística faysó, ab ses creus engarlandades, ab ses murtreres y baladres florits, me posan nirviós, les llargues enfilades de ninxos de les necrópolis, les ostentacions malaguanyades dels poderosos, en aquells llochs de igualtat y repós, l'exteriorisació dels sentiments de familia entre milers de persones, indiferents ó burletes. Diuhen que'ls cementiris de Barcelona, artísticament parlant, melloran cada dia: no ho sé, la darrera vegada que he estat al Nou, ho veyá tot per entre llágrimes: sols atreya ma vista y sempre més n'he conservat la impressió, el fons negre de la tomba, aquella conca sense nina que'm guarda per sempre més les despulles del meu pare.

nistració desastroses, que després de perdre lo que á fora casa tenfem, han maldat, inconsiderades y barrueres, per perdre lo de dins.

El primer crit de «Deu, Patria y Rey» s'ha donat á Catalunya, com sempre, y han seguit alçaments á Valencia, Alacant y forta maror á Navarra y Basconia, que no ha reventat gracies á les disposicions preses pel govern. És just observar que'ls alçaments carlins començan y prenen peu desseguida en les regions de més fort sentiment autònom, com si vinguessen á ésser protestes inconscients contra'l regim centralista. En qualsevulla nació ahont els homens polítichs pensessen, s'hauria trobat el remey pera'l mal: aquí's fa tot lo possible pera exacervarlo.

La *Bolsa*, poruga y variable com la fortuna, ha tingut oscilacions desconsiderades, que han causat á Barcelona moltes perdues, entristint la diada de Totsants en més de quatre cases. Sortosament ha sigut ofegada per ara la rebelió y'ls valors públichs s'han refet. El govern, pera lograrho, ha suspés les garanties constitucionals á tota Espanya, y prés altres determinacions rigoroses, un xich tardanes

De gent aquest any, n'hi anava molta als cementiris: com sempre.

L'*Associació Literaria de Girona* ha celebrat enguany el seu certamen literari: les noticies que tenim de la festa no'ns diuhen pas que haja sigut lluhida com altres anyades. Un temps, el certamen de Girona tenia gran importancia en la literatura catalana, sobre tot pels treballs històrichs: de mica en mica ha decaygut aquella solemnitat, que no ha sabut caminar endavant, seguir la corrent moderna: y en la vida, la quietut es la mort.

Les males noves que de tots indrets de Catalunya envían els agricultors, entristexen l'ànima: el vi's ven arréu á perdua, les tardanes s'han migrat, les olives son poques y dolentes; sort

que les plujes darreres haurán donat sahó a la terra pera treballarla per la sembrada, y qui sembra bé, cull forsa si l'abril li plou.

.....

La genial artista Eleonora Duse, que te encisats als barcelonins ab la sugestió poderosa de son art, no igualat encara, es l'artista més armónica y correcta qu'ha trepitjat les taules: ab talent portentós, ab mágica facultat d'assimilació y representació, crea ls personatges sens esforç aparent, ab una naturalitat admirable, ab una senzillesa de procediments qu'encanta y captiva. Tant en *La dama de les Camelies* com en la tenebrosa y enigmática *Hedda Gabler*, d'Ibsen, com en la horrorosa tragedia d'en d'Anunzio, *La Gioconda*, obres fetes al escriure aquestes quatre ratlles, l'art de la Duse ha triomfat gloriosament; els cors s'han estremit, la bellesa de la concepció artística ha axecat les animes al goig insuperable de la representació escénica viscuda y sentida.

El recort de la Duse quedarà entre ls aficionats de Barcelona: la sensació del art sublim no s'esborra may més de l'anima.

En els teatres ha fet el gasto, com cad'any, el *Don Juan Tenorio* ab la torna de *El Nucco Tenorio*, que pel bon nom d'en Bartrina voldriam veure suprimit dels cartells. D'una parodia, d'una broma d'amichs volguerne fer un'obra literaria es massa.

El género chico, va gracies a Deu de cayguda en cayguda: el públich comensa a cansarsen y arribará per aburrirsen. Ja es hora.

EL PRESIDENT DEL TRANSVAAL A BORDO DEL VASELL ALEMANY « GENDERLAND », NAVEGANT AB RUMBO A EUROPA.

DON PAU FONT DE RUBINAT, EX ALCALDE DE REUS.

Les companyies catalanes van preparant sa tasca que's pot dir que no comensa fins després de les passades festes. La de Novetats enseja un drama de l'Iglesias; la de Romea, una comedia d'en Fuentes (fill).

La nota artística de la quincena, després de la Duse, l'han donada ls músichs. La societat de concerts clásichs, n'organisa un que s'efectua'l matí del passat diumenge a Novetats, prenenthi part els tres grans pianistas catalans en Granados, en Malats y en Vidiella. El teatre s'ompli de gom a gom y ls tres artistes foren ovacionats ab justicia. Gust exquisit, delicadesa, força d'execució, sentiment, de tot donaren proves els concertistes interpretant a Mozart, Chopin, César, Franck, Bach, Paderewski y Fischow.

Aconsola, dintre del enfonsament de tot, veure com va crexent la cultura artística d'aquesta terra. Deu els ho pagui a n'els que procuran enaltirla.

Quan surti aquest número, s'haurá inaugurat la temporada del Liceu ab l'òpera de Wagner, *Sigfrid*, que's posa per primera vegada en escena a Espanya. Diuen que será ben cantada y ben posada.

El Foment del Treball Nacional ha lograt del Govern el miracle de que fes quelcóm per combatre la crisis económica que pesa sobre Catalunya.

El concell de Ministres ha acordat en principi, y sembla que ab ganes de cumplirho, concedir una zona franca al Port de Barcelona, una Escola d'art Industrial y ajudar a la creació d'un Banch d'Exportació que facilite les transaccions ab l'extranger.

Son tres bones coses que de véureles implantades ab esperit ampli y a la moderna, ens en hem d'alegrar força, donchs podan contribuir molt y molt a la prosperitat de la Patria.

El Foment mereix la enhorabona y més la merexerá encara si consegueix que l'Estat no posi entrebanchs reglamentaris al desenrotllo de les tres idees.

FERRÁN AGULLÓ

UMBRÀ

S é un paratge en la costa basardós,
 S'hont quasi may la calma s'hi detura.
 Allí ab bleix rogallós panteixa'l mar,
 lluytant contra las penyas gegantinas,
 que enfonzan aygua endins el peu feixuch
 y alçan el cap al vent de la tempesta.
 Elles runyen també sordosament
 dins la pedrenya entranya, com sentides
 del rosech, que'ls hi mina l'aspre cos,
 y tramban de rancunia. Y si tal volta,
 després de enretirarse de llurs peus,
 la mar pren embestida y les assalta,
 sembla que elles, ab l'urch de un cor tossut,
 á rebre'l colp, s'avançan, de les ones.
 Allí cuyda, axordar l'etern soroll.
 Allí sona'l gemech de la gavina
 com agut crit de mort. Allí'l llahut,
 de voladora vela, may s'atança.
 Mes si en l'ànima trista'l desesper
 sentissiu bramolar, si angoxa inmensa
 y ofegadora os oprimís el pit,
 cap paratge més propi trobaríau
 pera vessar el plor y extendre'l plany.
 Oh mar, oh mar indómit, penyes brunes
 ¡qué'n sabeu de secrets, que may he dit
 á cap orella amiga! Y á vosaltres
 obertament á crits els he contat
 ab entussiasmes de dolor feréstech,
 sentintme atret per vostre horror sublim,
 confident grat al ànima sombrivola.

J. RUYRA

Blanes.

ESTIUENÇA

T INCH un llibre hont tots los dies
 escrich lo que sent y vol
 ma pobra ànima, esmortida
 per les batalles del món.
 Allí están los meus desitjos,
 ansies, ditxes y dolors;
 y... axina l'última plana
 escomenci'l darrer jorn:
 — «¿Qué son los plahers que anhele?
 ¿ahont se'n van mes il·lusions?
 ¿forjaré brillants imatjes
 esmaltades de colors?
 ¿ahont trobaré...?» — Degué caurem
 de les mans aquell llibrot,
 al ensemps que, entre ses fulles,
 hauría aturat son vol
 una hermosa papallona
 que morta quedá en son fons,
 quan vuy al obrirlo'm trove
 premsat al paper son còs.
 ¡Alló sí que es or y plata!
 ¡Alló sí que son colors!

JOAN ESPIAU BELLVESER

Valencia.

CURIOSITAT HISTORICA

REPRODUHÍM al peu de la lletra l'interessant escrit del il·lustrat valencià y bon amich nostre don August Clavero, puix com ell creyém qu'es una llástima que fets tan remarcables y que tant honran á la nostra terra desaparegan per sempre més per falta d'un home curiós que vaja desentranyant lo que'l temps se cuyda de amagar y oblidan els homes.

Creyéim que no faltarán á Catalunya y particularment á la ciutat de Tortosa, persones que procurarán esbrinar lo poch que quedí d'una institució fundada en época tan llunyana y que no dexarán de publicar, en bé de la historia patria, els resultats dels seus estudis.

LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA, gelosa del esplendor de la historia de la nostra terra, acullirà sempre gustosa aquestos treballs de investigació, y ajudarà ab totes ses forces als que vulgan esmersarhi la seua preferent atenció y estudi.

L'escrit á que fem referencia es el següent:

Senyor Director de LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA.

Molt senyor meu y bon amich: Fullejant lo libre de Felip Bonanni, intitolat: *Ordinum equestrium et militarium catalogus = editio quarta = Romae MDCCXLI = Typis Antonii Rubéis (Rossi) in via Seminarii Romani*, s'hi troba al núm. 132 lo grabat, qual copia fotogràfica acompanyo, y á la plana del da-

vant, la nota á dues columnes, la una en llatí y l'altra en italià, que traduïda literalment diu aixís:

«Orde de dones anomenada de l'Astral.

Quan Ramón Berenguer, darrer compte de Barcelona, per son casament ab Dona Petronilla, filla de Don Ramir, á qui anomenen lo Monjo, ajuntá lo Principat de Catalunya ab lo Regne d'Aragó, y prengué possessió de la Ciutat de Tortosa, conquistada per Don Ramir en l'any 1149, no podent sofrir los moros aquesta pèrdua, s'alçaren de nou en armes y tractaren de guanyarla. Mancant en la plaça los homes pera sa defensa y en perill de perdres, les dones y en particular les viudes, llevantse llurs trajos y vestint los d'home, prenent les armes y rivals d'aquestos, feren front als moros ab gran valor y fent gran dany en el ben armat exèrcit sarrahí, los feren fugir y tornaren victorioses á la ciutat; triomf enjamay ó rares vegades narrat en la historia.

Ramón Berenguer, pera dexar als esdevenidors un recort de victoria tan celeberrima, instituí una congregació de dones, ó sia una noble orde militar que volgué s'anomenás del Astral, perque les dones que eran de la congregació portavan un senyal carmesí en forma de Astral. Aquest senyal lo portavan brodat en un caputxó punxagut cosit dessobre un vestit de purpra que'ls arrivava fins á terra, com se veu al núm. 112.

Ocorregué tot axó durant lo pontificat de Eugeni III.

Lo Compte Ramón Berenguer les feu gracia y mercé de grans privilegis com á premi al seu valor y volgué que á les festes públiques anassen davant de les demés ordres d'homes.

De elles ne parla Francesch Mortel de Luna, *Historia de Tortosa*, llib. 1.er cap. 29. >

Fins aquí lo P. Bonanni: volent saber més, hem preguntat á persones il·lustrades de Tortosa, sobre aquesta institució y'n diuhen que no'n queda d'ella res.

Me sembla que tractantse d'una orde militar fundada en recort d'un fet gloriós de la Regió Catalana, seria del cas que LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA el fes conèixer als seus llegidors; per xó ho espose al seu bon criteri y si ho creu convenient encarregui á persona apta un estudi d'ella ab datos més exactes extrets dels Arxius de Tortosa y del Regne d'Aragó, al meteix temps que de la oportunitat de sa restauració.

Té la honra de manifestarli sa consideració y bon afecte son amich,

AUGUST CLAVERO

Valencia, novembre de 1900.

RECORT DE LA EXPOSICIÓ DE PARÍS

Cabanellas & C.

ACTUALITATS:

Quartel de la Guardia Civil de Badalona. 1. La censura previa. — 2. Vendedor de diaris. — 3. Una parella de dragons. — 4. Mirant els canvis.

NOSTRES GRABATS

UN PESCADOR NOVELL, PER D. BAIXERAS.

Recolzat, d'esquena al sol, a la banda de la barca, en Baixeras nos presenta en son vigorós estudi, la persistent y extática atenció d'un bordegàs de setze anys, un futur *avi Xena* de nostre poeta de marines, que sota la xardorosa calda de mig-dia, segueix ab la mirada els joguillosos moviments del enganyós suret que's gronxa al suau balanceig del mar en calma, alsantse y sumergintse, anant d'un cantó al altre... fins que'l peix pica y una estrebada sobte el treu fora del aygua pera fer sos darrers salts al fondo de la barca, ahont ses escates brillan mentres el baylet reprén s'assossegada tarea. Ja n'hi há un!... y tornemhi: la mar en calma, la mirada fixa...

PLACA D'ARGENT ESMALTAT,

REGALADA AL «ORFÈO CATALÀ» PEL POBLE DE SANT FELIU DE CODINES.

Exposada darrerament en els aparadors de la casa Cuspinera del carrer de Fernando, reproduhim avuy aquesta hermosa placa d'argent ab esmalts blaus y granate, oferta a la primera de nostres institucions corals en recort de sa visita a Sant Feliu de Codines el 17 de setembre prop-passat. Es un artístich y elegrant treball d'orfebreria que honra als senyors Carreras, pare y fill, que l'han executat.

EL PRESIDENT DEL TRANSVAAL,

A BORDO DEL VAXELL ALEMANY «GENDERLAND», NAVEGANT AB RUMBO A EUROPA.

Proxim a Marsella, ahont es esperat d'un dia al altre el venerable expatriat del Transvaal, considerém d'actualitat la reproducció de sa serena y resignada actitud a cuberta del creuer alemany en que ha escapat de la mena de siti a que l'havian reduhit les autoritats portugueses de Lourenço Marquez, y la escuadra britànica. Parlar d'en Krüger, de son talent militar y son valor resultaria ocios; son nom y sa historia han anat de boca en boca constantment desde'l comensament de la obstinada lluyta que ha fixat l'atenció universal en els heroichs defensors de les repúbliques Sud-Africanes.

EN PAU FONT DE RUBINAT

L'renent peu del sobressehiment de la causa que se l'hi seguia ab motiu dels darrers aconteixements, succehits a Reus al pas d'un ministre de Governació per aquella ciutat, publicuem avuy en nostres planes el retrato del insigne reusench y fervorós patriota, en Pau Font de Rubinat. Fill del advocat del meteix nom, nasqué en la esmentada ciutat en 1860, ahont cursá el batxillerat, passant després a estudiar Lleys en la Universitat barcelonina, en la que després d'una curta y brillant carrera obtingué la llicenciatura en 1880. Durant sa estada entre nosaltres, aprengué a estimar y a treballar en profit de nostre patria catalana, y a son retorn a Reus fundá la primera «Associació Catalanista» ab quina vispresidencia se l'ha distingit en repetides ocasions. En 1886, per acort del «Comité Regionalista» de sa ciutat nativa, y ab motiu de la campanya electoral, fundá el periódich *Lo Somatén* que ab la benemérita *Renaixensa* foren fins a l'aparició de la suprimida *Veu de Catalunya* els primers y únichs diaris defensors de nostres drets y aspiracions. Elegit per primera vegada regidor en 1890, ho fou novament en 1897, fins que al possessionarse del poder el govern del senyor Silvela, fou elevat a la Presidencia del Ajuntament de Reus, en quin càrrech tothom ha tingut sobrats motius de admirar y aplaudir sa patriòtica conducta.

Rebi el senyor Font, ab el motiu que'ns lliga a n'aquest just y agradable homenatge, nostra més coral y entussiasta enhorabona.

RECORT DE LA EXPOSICIÓ DE PARIS

Finit el gran certamen universal de 1900 que ha congregat a la ciutat del Sena a tothom que produheix y a tots els que estudfan, oferim a nostres llegidors en ben combinada plana, la impressió de tres de les construccions que més han sorpres a tothom, y quin recort conservarán per molt temps, qui les bagí contemplat en sa esplendent magnificència: El Palau de la Electricitat; la Gran Porta d'Entrada a la Exposició, y'l Pont monumental que a la memoria del czar Alexandre III, ha dedicat la França de nostres dies.

ACTUALITATS

Els darrers aconteixements, comensats ab l'aparició de la partida carlista que atacá el quartel de la Guardia Civil a Badalona, y quin desenllás no's prevéu encara, l'aplicació de la previa censura a la premsa, el daltabaix bursátil, el moviment de tropas y la general ansietat que han ocasionat y que son encara objecte de tota mena de comentaris; ens han mogut a presentar a nostres lectors aquestes impresions garbosament arrencades del natural.

EN FRANCISCO LAPORTA Y MERCADER

Tan inspirat com modest músich catalá, va náixer a Sans en 1857 y morí a Rubí el dissapte 25 d'agost prop-passat. Fill del organista d'aquella barriada, fou educat musicalment per son pare, y ls mestres Ferrer y Rodoreda de qui era dexeble predilecte. Catalanista de cor, no trigá a enriquir la música de nostra terra ab preuadas cançons, començant ab la primera poesia del Mestre en Gay Saber, don Joseph Franquesa, y essent

la darrera la hermosa lletra de mossén Jacinto Verdguer *Lo Barretinayre*, estrenada en els Concerts d'Euterpe d'aquest any. Obra igualment de son inspirat talent es la hermosíssima sardana que avuy acompanyém als llegidors de LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA. El malaguanyat Laporta havia obtingut nombrosos premis en repetits certámens musicals, y havia escrit inspirada y ben pensada música de veus soles, corals y gran orquesta, sobre tot religiosa; fou director de diferents coros, y dirigít en repetides y memorables ocasions grans masses corals y orquestals. Per oposició y unanimitat fou mestre de la Escola de Música de la Casa de Caritat, y de la Escola de Cegos del Ajuntament de Barcelona. Sa mort ha sigut molt y justament sentida per tots los que, com nosaltres, veyan en el mestre Laporta un llegítim orgull y una ferma esperança per l'art musical de Catalunya.

EXCURSIÓ A TORRES DEL SEGRE,

PER L'ASSOCIACIÓ «CATALUNYA», DE LLEYDA.

Els catalanistes de Lleyda han portat a cap darrerament, l'excursió fluvial de que doném compte, cumplint entussiasta y animosament ab un dels articles del Reglament de l'associació «Catalunya», de la població esmentada. Els contratemps soferts pels excursionistes y la situació política actual, no'ns priva d'oferir en nostres planes una fotografia del grupo format pels excursionistes lleydatans a sa arribada a Torres del Segre, sense qu'en ella hi figurin més que nostres bons amichs, sota nostra ben vulguda bandera.

PALMA DE MALLORCA

LA LLOTJA.—Autorisada en 1409 pel rey Martí d'Aragó, fou axecada pels mercaders de Palma constituhibts en Real Col·legi, y dirigida y edificada en quinz'any per l'arquitecte mallorquí Guillelm de Sagrera, fill del escultor picapedrer del meteix nom, Antoni. Per sa magestad, elegancia y senzillesa ha sigut de tot temps admirada la Llotja Mallorquina, com un hermós exemple del art gòtich civil. En aquest hermós edifici s'ha celebrat darrerament y ab verdader entusiasme, la junta magna d'autoritats y prestigis mallorquins pera tractar de la erecció d'un monument al gran pensador dels sigles XIII y XIV, el beato Ramón Lluill.

IGLESIA DE SANT FRANCESCII: FATXADA.—En Jaume I de Mallorca, va posar en persona y ab gran solemnitat sa primera pedra en 1281 y'l Bisbe Pere Cima fou qui, entrat el segle XIV, la maná cubrir ab l'actual volta en substitució d'un antich sostre artesonat. Destruhit per un llamp el frontis gòtich, les dues primeres voltes y'l chor, en Felip III d'Austria concedí un crèdit de dotze mil lliures pera reparar la desgracia y al acabar el segle XVII, l'escultor arquitecte Francesch Herrera (no l'arquitecte del Pilar de Çaragoça) edificá y esculpi la portada barroca del frontispici que publicuem. En aquest antich convent de PP. Franciscans hi está enterrat l'insigne filosof y màrtre gloriós en Ramón Lluill.

IGLESIA DE SANT FRANCESCII: CLAUSTRES.—Aquest notabilíssim claustre gòtich, del que cap descripció donaria una idea tan exacte com la que'n dona el grabat que'ns ocupa, fou comensat vers l'any 1286; cinch després d'haverse comensat la iglesia, y sigué declarat monument nacional en 1881. Es una ayrosa joya del art arquitectònich relligiós del segle XIII.

FRANCISCO LAPORTA Y MERCADER.

Nat Sans, 28 juny 1857. † Rubí, 25. agost 1900.

ARRIBADA DE LA ASSOCIACIÓ «CATALUNYA», DE LLEIDA, A TORRES DE SEGRE.

EL SENTIMENT DE PATRIA

Si jo torno d'América ó be d'Assia, per exemple, al entrar á Europa tinch la sensació de trobar-me en quelcóm que m'es més propi que'ls païssos d'hon vinch; després, al travessar la frontera espanyola, me sento en quelcóm més propi encara; al posar els peus en terra catalana, aquesta sensació es més intensa y forta; y al veurem á Barcelona me sembla talment com si ja fos á casa; mes no tant encara com al asseurem prop la llar y en mitj dels meus.

Aquesta gradació de sentiments es la que'ns fa dir segons les ocasions: nosaltres europeus, nosaltres llatins, nosaltres espanyols, nosaltres catalans, barcelonins: y en ella se fonamenta també la teoria de la patria gran y la patria xica; mes aquesta teoria es falsa: de patria sols ne sentim una: porque aquella gradació de diferents estats de consciencia colectiva no es pas una progressió rigurosa d'intensitat, es el que fa vibrar en nosaltres l'esma de la patria: d'ell endavant, el sentiment pot anarse tornant més intim y personal, però no més intens ni comprensu.

Quin sia, d'aquella gradació, el moment de patria, axó cadascú s'ho sab, y no hi há qui ho legisli ni ho governi, si no es

Deu: sols ho defineix exteriorment la consciencia colectiva del grupo d'homes qu'assentexen á dir-se: aquesta es la patria nostra.

Més, el signe de la patria, jo crech qu'es el llenguatge permanentment extés en un territori. Perque essent el llenguatge la cosa material que més s'acosta á la inmaterialitat de lo esperit y que millor lo resumeix y expressa, essent el sentiment de patria com l'atmósfera espiritual d'un territori,

Es clar que, fora d'ella, encara ens lligan ab nusos, de vegades molt forts, altres sentiments y altres debers històrichs ó polítics, ó de germanor espontania; mes jo crech que axís com l'espanyol que parla castellá per naturalesa ha de ferse violencia per no dir patria seva á quasi tota l'América del Sur, axis meteix al austriach alemany l'hi há de costar molt dir patria á la terra d'Hungría, y'l való á la de Flandes; y per axó meteix crech que'ls catalans, sens ésser traydors á ningú ni mancar á res de lo que degudament ens obliga,

JOAN MARAGALL

VERITATS COM UN TEMPLE

Tan hi há de *ja es fet à ja ho faré*
com hi há de *ja ho tinch à ja ho tindré*.

Que hi há una distancia immensa de *ja ho tinch à ja ho tindré*, no ho hem d'explicar a ningú, perque ja sab tothom que no es pas lo meteix possehir una cosa, que tenir no més totes les probabilitats d'obtenir-la.

Tothom ho sab que es una gran veritat alló que diuen els castellans: «De la mano á la boca, desaparece la sopa».

Els catalans aném equivocats de mig á mig quan dihem que *ja se pot dir blat, quan el blat es en el sach, y'l sach está ben lligat*.

¡Y que'n fora de rich el qui pogués possehir tot el blat que s'ha perdut que *ja era en els sach, y'ls sach estavan ben lligats!*

No n'han desaparecut pochs ni gayres de sach d'aquest blat, que l'aygua se'ls ha endut, ó'ls ha cremat el foch, ó'ls han robat els lladres, ó se'ls han menjat les rates y les altres besties, ó'ls ha fet malbé la humitat ó falta d'ayre dels locals ahont estava guardat el *blat ficat en els sach, ben lligats*.

Si senyor, sí, que, mal ens está'l dirho, nosaltres varem tenir molta rahó canviant el refrán per aquest altre:

No t'arrisquis á dir blat,
fins que'l pa t'hagis menjat.

En quan á n'axó de la distancia immensa que hi há de *ja ho tinch à ja ho tindré*, ja estém ben entesos.

Aném ara á medir la que hi há de *ja es fet à ja ho faré*.

— ¿Qué no ho veu don Jaume que vosté s'engrexa massa y que axó no pot anar?

— Y ¿qué vol que fassi, pobre de mí?

— No mengi tan, no begui tan y camini molt més.

— També m'ho diu el meu metge axó que'm diu vosté y ja penso ferho.

— ¡Peró no ho fa!

— ¡Ja ho faré! ¡Ja ho faré!

Y don Jaume segueix menjant tot lo que li vé de gust, bebent fins que se li apaga la set que'l excessiu menjar li produheix, y quan ha de caminar va sempre en tranvía.

¡Y don Jaume se va engreixant, fins que reventa!

— ¿Peró, qué hi fa vosté, don Joan, en aqueix món? ¿de qué li servexen tantes y tantes riqueses com li ha dexat el seu pare? ¿Qué no sab que'l primer deber del home, que pot ferho, es constituir familia? ¿Cóm es que no's casa, don Joan?

— ¡Ja ho faré! ¡Ja ho faré!

Y don Joan fa de les seves, se torna vell als quaranta anys, de la seva salut no se'n cuyda ell, ni se'n cuyda ningú, y ¡bona nit y bona hora! quan arplega malaltia mortal no té al seu costat, absolutament ningú que tingui cap interés en que don Joan no patexi, y don Joan mort com gos rabiós; tot sol, perque la criada, la cuynera y'l cotxero de don Joan prou feyna tenen en espanyar calaxos y en fer farsells y més farsells per endursen tot lo que hi há en la casa.

— ¡Escolti, don Joseph! ¿Cóm es que no dona carrera als seus fills?

— Tres en tinch, y tots tres n'han comensat de carrera, però á la quènta no tenen prou cap per estudiar.

— ¿Y per qué no'ls fa treballar, sia en lo que sia?

— ¡Ja ho faré! ¡Ja ho faré!

¡Y passen els dies, y passen els mesos, y passen els anys! Els fills de don Joseph de desavagats passen á ganduls, de ganduls á calaveres, de calaveres á granujes, y de granujes á lladres.

Y a la pressó, els fillets de don Joseph malehixen á don Joseph, y don Joseph malehix aquest ditsós: ¡Ja ho faré! ¡Ja ho faré!

No dexis pas per dema
lo que avuy hagis de fe';
ab l'avuy hi pots contá,
ab el demá no ho sabs bé.

ALBERT LLANAS

REVISTA BALEAR

No es possible compendiar en breus quartilles la grandiosa solemnitat de la patriòtica festa celebrada a Palma, el 4 d'aquest mes, a la Llotja, per acordar la erecció d'un monument a *Ramón Lull*; ni donar, com cal, la vibrant y calenta impressió del acte més gran y significatiu que s'haja vist en aquesta la meua dolça terra, que vol regenerarse, y pren com a vigorós exemple de virtut, sabiduría y activitat, al coratjós apòstol de la idea, al escriptor admirable, al poeta tendre y místich, al filòsof d'amor, al sant enciclopedista, al *hermita de Ronda*, al *Doctor il·luminat*, al heròich màrtir de la fe, *al més gran representant de la nostra raça*, a *RAMÓN LULL*; y l'invoca, y l'aclama, y l'enalteix y's proposa axecarli un monument, alt, ben alt, perque sia un poquet digne de la seua santedat y de la seua grandesa gegantina.

Baix de les gòtiques naus de la Llotja s'hi reuniren totes les persones més remarcables en la vida social, literaria, científica, política, religiosa y civil de Mallorca. Damunt una escalonada hi estava la taula presidencial, baix d'un dossier hont hi figuravan l'escut heràldich dels «Lull» y un quadre del *Beato Ramon*; presidí l'acte l'Ill. Sr. Bisbe de Mallorca, qui s'assentá entre els Exms. Srs. Capità General y Governador de la Provincia, don Rafel Alvarez Sereix, El Degá dels notaris de Palma y poeta dramàtic don Joan Palóu y Coll, extengué acte notarial del trascendental acontexement, y actuá de Secretari don Matéu Obrador, poeta mallorquí de bona soca, y fervorós, infatigable y afortunat investigador dels còdices lullians.

La Diputació de Balears, ab lo seu digníssim President don Alexandre Rosselló, despertador y patrocinator del projecte, y organisador de tal assemblea; l'Ajuntament de Palma, precedit d'atamborers y macers, y'l Capítol de la Catedral, precedit del viell; gent de lletres y de ciencia, representants d'agrupacions, corporacions y acadèmies y gran nombre de gent del poble (tanta com n'hi cabia, puix s'havía fet un pregó invitant al poble), omplia de gom a gom l'ampla y magnífica sala; s'havían fet unes tribunes y en elles hi rumbejaren la seua galanía nombroses dames y damiseles, qu'apar representassen allà les Beatrius de Pinós y les Agnès de Quint, tan glorioses en la historia de la Universitat lulliana. En la tribuna de la premsa, ademés dels periòdichs de Balears, dels més notables de Madrid y d'alguns de Catalunya, hi estava representada LA IL·L·USTRACIÓ LLEVANTINA. L'aura de la marina y'ls raigs del sol d'un mig dia alegre, ab l'entussiasme general, feyan sentir als cors un fort alé de vida juvenívola.

El President de la Diputació, en mig de frenètics aplaudiments, exposá el projecte, recordá la gloria d'en Lull y'l deute qu'ab ell tenía la nostra patria en primer lloch, y en segon terme, el món enter, puix que'l *Beato Ramon* pertany a la humanitat com a poderosa intel·ligencia que compendiá el saber de l'edat mitjana y creá sistemes y profetisá y defensá progressos y doctrines que marcan passes de gegant en la via de la civilització; n'Alexandre Rosselló presentá bé de relléu a l'egregi Ramon Lull, y greu me sab no tenir espay per resumir aquí el seu profón, pintoresch y convincent discurs, com tampoch puch ferho respecte del erudit sermó del canonge Garau qui, en nom del Capítol, pujá a la tribuna; ni de la concisa y enérgica peroració d'en Miquel S. Oliver en nom de la opinió lliure de Mallorca, ni del ben estudiat y elegant treball d'en Estanisláu de K. Aguiló en nom de la feynera Societat Arqueològica Lulliana, ni de la breu y espontania alocució del Alcalde de Palma n'Antoni Rosselló, ni de la eloqüent del Bisbe senyor Campins. Els mentats senyors foren els únichs qui parlaren, tots molt aplaudits.

Després el secretari senyor Obrador, proposá la candidatura de la Comissió per portar a bon efecte el projectat monument, y va ésser unanimitament aprobada (se feu al qui suscriu la inmerescuda mercé d'inclourerli). Ademés, se doná compte de les adhesions de la *Unió catalanista*, de Mossén Salvador Bové, del Director de la sucursal del Banch d'Espanya, del *Orfeó Catalá*, d'en Joan Fastenrath, d'en Damiá Isern, del Compte de San Simón, d'en Querol, del *Cercle de Belles Arts de Valencia*, d'en Bartomeu Maura, Joan Alcover, B. Amengual, y de moltes altres distingides personalitats.

La comissió general elegida té per Presidenta d'honor a S. M. la Reyna d'Espanya; per Vicepresidents honoraris les primeres autoritats de Balears, y ademés S. A. I. y R. l'Arxiduch d'Austria Lluís Salvador, insigne lullista, l'Embaxador d'Espanya a París, y'l poeta y escriptor lullia en Jeroni Rosselló. El President efectiu es el President de la Diputació de Balears, y'ls demés membres de la Junta son persones de significació, d'estudis, d'iniciatives, etc. Per acabar, no vull ometre que'l Ministre francès d'Instrucció pública ha designat per formar part de la junta a Mr. Boutroux, professor d'Historia de la Filosofia moderna al Institut, a Mr. Seailles de la Universitat, professor de Filosofia, y a Mr. Brochard, del Institut, professor d'Historia de la Filosofia antiga.

A Palma regna molt d'entussiasme: ¡Que celebrém aviat la inauguració del monument a Ramon Lull! ¡Deu ho vulga! La estatua del savi-màrtir axecantse colossal sobre una altíssima base, ha de significar l'axecament de l'ànima del nostre poble, y la apoteosis del nostre passat, y la profecia afalagadora d'un pervindre ditxós y plé de gloria!

JAUME POMAR Y FUSTER

Palma.

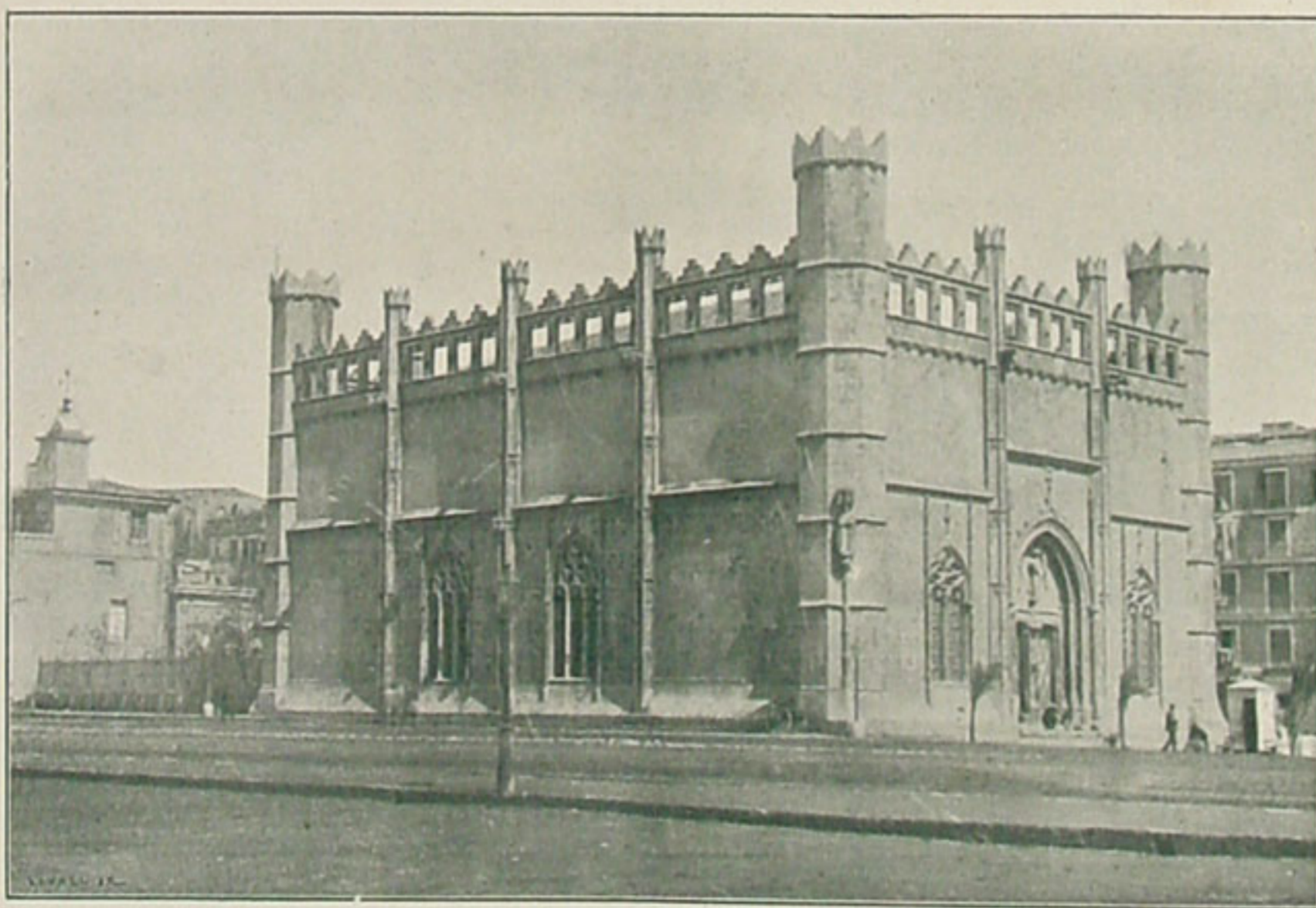
PALMA DE MALLORCA

IGLESIA DE SANT FRANCESCII.

CLAUSTRES DE LA IGLESIA DE SANT FRANCESCII.

LA LLOTJA.

SARDANNA

PER

F. LAPORTA

SARDANA

FRANCISCO LAPORTA.

Piano.

f *p*

f

p

f

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The first measure is marked with a forte *f* dynamic. The second measure is marked with a piano *p* dynamic. The time signature changes from 2/4 to 3/4 in the second measure. The system concludes with a *p* dynamic and a fermata over the final notes.

The second system continues the piece with two staves. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The dynamics remain piano (*p*).

The third system continues the piece with two staves. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The dynamics remain piano (*p*).

The fourth system continues the piece with two staves. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The dynamics remain piano (*p*).

The fifth system continues the piece with two staves. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The dynamics fluctuate between piano (*p*) and forte (*f*).

First system of musical notation, piano (*p*) dynamics. It consists of two staves (treble and bass clef) with various chords and melodic lines.

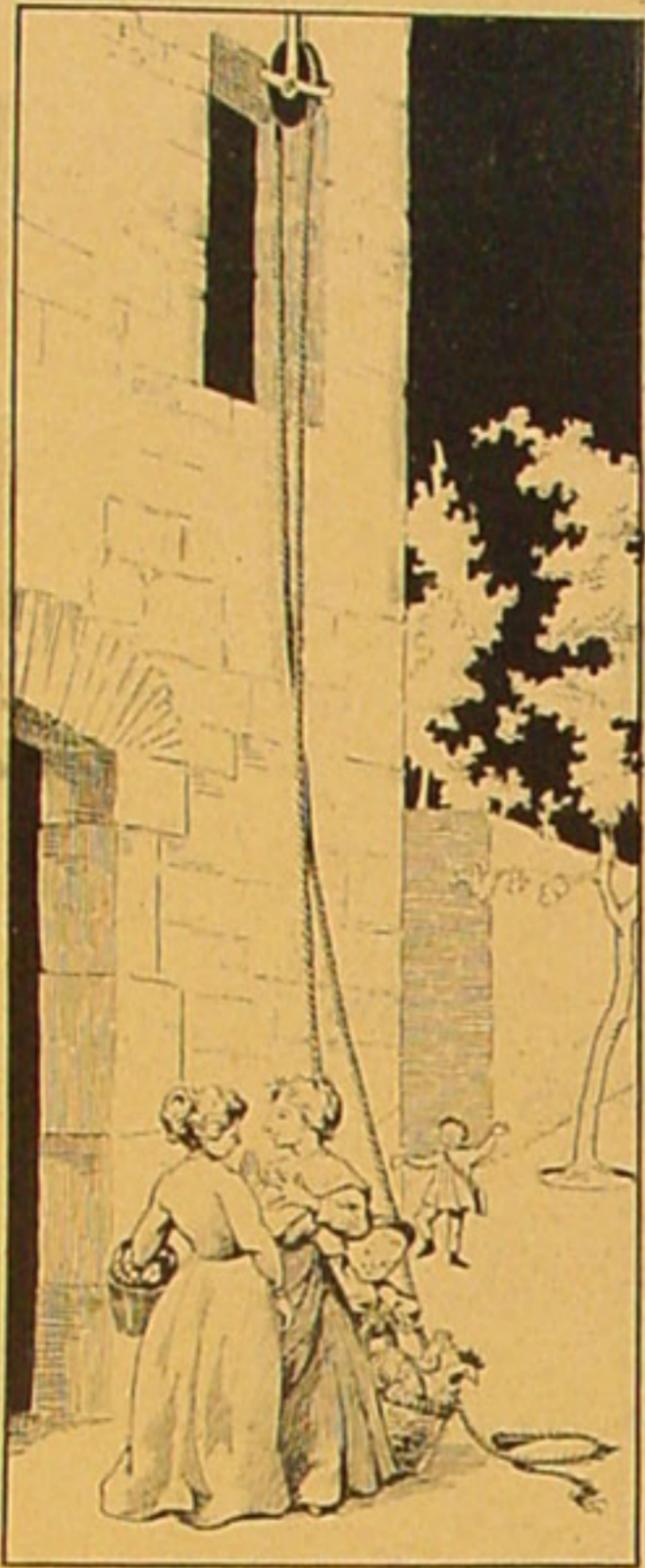
Second system of musical notation, forte (*f*) dynamics. It continues the piece with more complex chordal textures and melodic movement.

Third system of musical notation, featuring forte (*f*) and piano (*p*) dynamics. The piece shows dynamic contrast in this section.

Fourth system of musical notation, forte (*f*) dynamics. This system features a dense texture of chords and melodic lines.

Fifth system of musical notation, including first ending (*1.*), counterpoint (*Contrapunt.*), and final (*Final.*) sections. It features forte (*ff*) dynamics.

SE PROHIBEIX VENDRE PER SEPARAT AQUESTA COMPOSICIÓ

prés agafà ab una rebolada'l bastó, y ell meteix acabà de rompre l'idol gros que sencer quedava... y aquesta fou la primera vegada que adorà'l verdaer Criador de Cels y Terra.

«Ditxós aquell que té fé
en nostre Deu verdadé»

R. M.

PUBLICACIONS REBUDES

El pensamiento latino, revista internacional llatina-americana europea, que's publica quinzenalment a Santiago de Xile; *Le Journal*, dels Pirineus Orientals; *Revista mensual*, de Perpinyá; *La Clavellina*, revista mensual de literatura y art, de Perpinyá; *Boletín de la Biblioteca-Museo Balaguer*, revista mensual, de Vilanova y Geltrú; *El Eco de Guadalupe*, setmanari de Alcanyís; *Revue franco allemande*, revista mensual, Munich y París; *Blanco y Negro*, setmanari il·lustrat, de Madrid; *Pluma y lapis*, setmanari il·lustrat, de Barcelona; *La Il·lustración Artística*, publicació setmanal il·lustrada, de Barcelona; *El Autonomista*, setmanari de Girona; *La Costa de Llevant*, setmanari regionalista, de Sant Pol; *La veu del Montserrat*, setmanari popular, de Vich.

CURIOSITATS

Y PASSATEMPS

UNA RECEPTE VELLA

Secret molt cert experimentat pera conservar les cases sense xinxes.

Agafeu cola, ó aygua cuyt que tot es hu, y desfeula ab aygua al foch, que quedí ben clara; allavors barregeuhi cebasecutrí, y axí, calenta, mullaréu y fregaréu les posts y peiges del llit sense que quedí

res per mullar; y veuréu dues coses molt bonés y curioses: la primera será que'ls petges y posts semblarán de noguera; y la segona que no's criarán xinxes may de la vida, com ho tinch ben experimental. — (CORTÉS. *Varios secrets de Naturaleta*.)

XARADA

—Te'n recordas del *dos prima?*
—Prou, un lletrat d'*hu segona*.
—Donchs la *tres dos* á sos pares feu demanar per esposa.
—Y que varen contestarli?
—*Primera*, perque era pobre.
Lo xicot va ressentirsen.
—Es clar, y qué va fer?
—Escolta:
fa oposicions á un *total*

que diu que's de les més bones, y ara es *prima dos tercera* que fa d'alló més forrolla. Al saberho'ls pares d'ella diu que venen bé ab la boda, pro ell diu que no's vol casar perque no ho fan més que'ls pobres.

LOGOGRIFO

- 1 2 3 4 5 6 — Població que fou de Catalunya.
- 5 3 1 6 1 — Ciutat romana de »
- 1 3 5 6 — Poble de »
- 3 1 2 — Regió de França.
- 5 4 — Ciutat de »
- 2 — Xifra romana.

ANAGRAMA

Ab cinch lletres pots trobar si ab bon acert les combines una montany, un cant, un preparat de la Química, lo que fa qui no trevalla, lo de possessió il·legítima, lo que fa'l nin rampellut, planta en forma depressiva, lo que faig per parar un carro, y lo que fa si's revifa la planta al veni el bon temps, nou *total*: au, endevinals.

JEROGLÍFICH

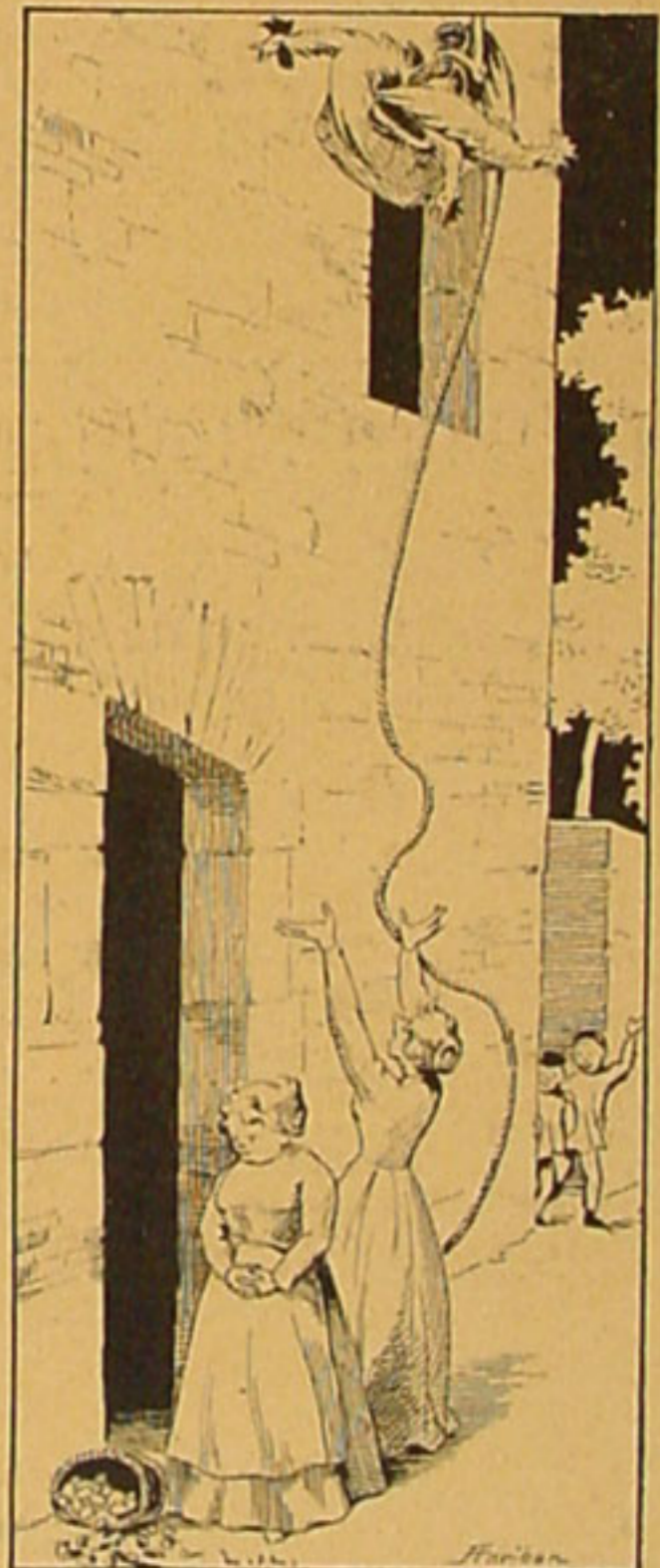
SOLUCIONS ALS PASSATEMPS DEL NÚMERO PASSAT:

XARADA. — Rossellonesa.

LOGOGRIFO. — Fermina.

QUADRAT DE PARAULES. — RETOP
EPIRO
TIMES
ORELLA
POSAR

JEROGLÍFICH. — No visquis pera menjar, menja sols pera passar

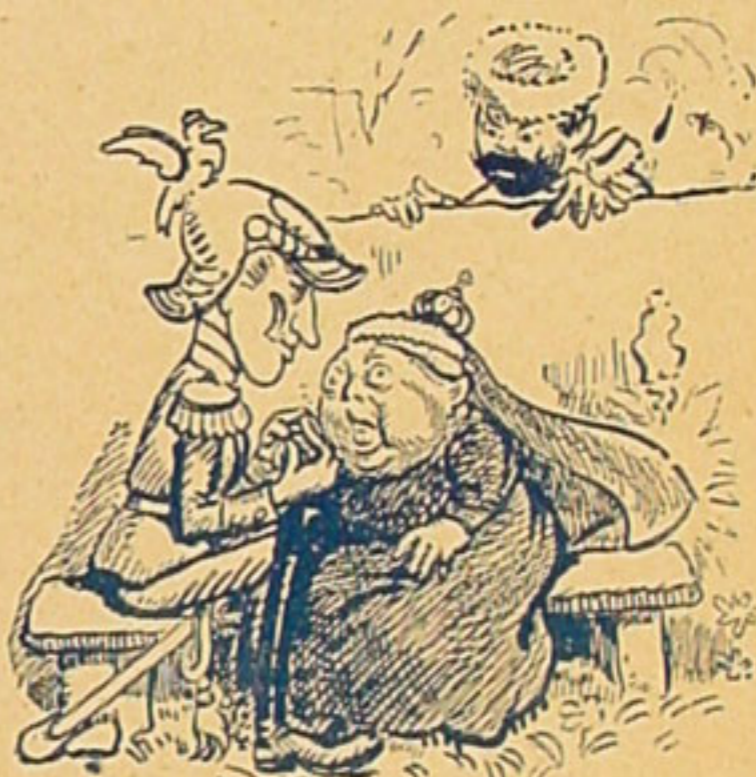
Actitut de la opinió pública davant dels sucesos actuals. (Nostra.)

Emperador de la Xina al Kaiser. — Estém tots disposats á traguejar á la memoria de les víctimes. — (Ull, Berlin)

Waldensee als seus soldats. — Fillets, meus, quan jo mani «Per la dreta» y'ls inglesos s'en vagin «Per la esquerra» segiulos á fi de no trencar la unitat del meu mando. — (Flek, Viena.)

Secretejant!... — (Le Rire, Paris)

ANUNCIS

LA ILUSTRACIÓ LLEVANTINA

(ÚNICA ILUSTRACIÓ CATALANA)

REVISTA ARTÍSTICH-LITERARIA

DE

Catalunya, Valencia, Balears y Rosselló.

CADA NÚMERO UNA PESSETA

Mig any... 11 pessetes.

Un any... 20 »

Extranger.

Un any... 25 franchs.

A Cuba, Puerto-Rico, Filipines y demás païssos de l'América llatina, fixaran els preus els senyors corresponsals.

COLECCIO COMPLERTA

DE

LA ILUSTRACIÓ LLEVANTINA

(primera época.)

Se troba de venta á n'aquesta Administració al preu de

CINCH PESSETES.

ARTÍSTIQUES TAPES PERA GUARDAR

LA ILUSTRACIÓ LLEVANTINA

apropiades pera Cassinos y Biblioteques.

PREU 14'50 PESSETES.

Se venen á n'aquesta Administració y á casa de nostres corresponsals.